

เมื่อผลการตรวจมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ

การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยการตรวจทางเซลล์วิทยา เป็นการตรวจเพื่อค้นหาความผิดปกติของเซลล์ ปากมดลูก และสืบค้นหาให้ได้รอยโรคที่แท้จริงบนปากมดลูก ที่เป็นต้นเหตุของความผิดปกติที่ตรวจพบ

** หากตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแล้วพบว่าผลผิดปกติ

"อย่าเพิ่งตกใจกับผลของการตรวจมะเร็งปากมดลูกที่แจ้งว่าผิดปกติ และผลการตรวจมะเร็งปากมดลูกผิดปกติไม่ได้หมายความว่า จะเป็นมะเร็งทุกราย"

» สาเหตุของความผิดปกติของปากมดลูกอาจเกิดจาก

1.ภาวะปากมดลูกอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อรา แบคทีเรีย หรือ เชื้อพยาธิในช่องคลอด

2.ภาวะการติดเชื้อไวรัสก่อมะเร็งปากมดลูก [HPV] ซึ่งพบได้บ่อย ส่วนใหญ่ไม่มีอาการผิดปกติ แต่จะตรวจพบก็ต่อเมื่อมีการตรวจเช็คมะเร็งปากมดลูกเท่านั้น บางรายอาจจะทำให้เกิดรอยโรคเป็นจุดด่างดำหรือบางรายเชื้อไวรัสนี้อาจจะกระตุ้นเซลล์เยื่อปากมดลูกให้มีการแบ่งตัวผิดปกติ และกลายเป็นมะเร็งได้ในอนาคต

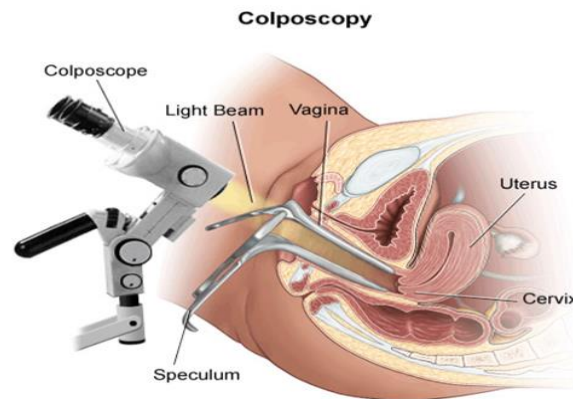
3.เซลล์ปากมดลูกผิดปกติ เป็นรอยโรคระยะก่อนเป็นมะเร็งปากมดลูก เซลล์ผิดปกติเหล่านี้ (LSIL, HSIL) ยังไม่ได้เป็นเซลล์มะเร็ง แต่ถ้าปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้ทำการตรวจรักษา อาจจะกลายเป็นมะเร็งได้ในภายหลัง

4.ภาวะช่องคลอดแห้งการขาดฮอร์โมนเพศ พบบ่อยในวัยหมดประจำเดือน ทำให้ผนังเยื่อปากมดลูกบางลง แห้งและอักเสบ

ทำอย่างไรเมื่อผลตรวจผิดปกติ

การตรวจด้วยคอลโปสโคปี (COLPOSCOPY) คือ การตรวจเนื้อเยื่อของปากมดลูก ช่องคลอด ปากช่องคลอด และทวารหนัก ด้วยกล้องขยายส่องสว่าง เพื่อตรวจหาความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับมะเร็ง หรือเพื่อตรวจยืนยันความผิดปกติของเนื้อเยื่อหูดที่อาจจะทำร่วมกับการตรวจ คือ การตัดเนื้อเยื่อเป้าหมายส่งตรวจ จากบริเวณที่ตรวจพบว่ามีความผิดปกติรุนแรง

ภายหลังการตรวจด้วยคอลโปสโคปีสามารถทำงานได้ตามปกติ หากมีการใส่ผ้าซับเลือดไว้ในช่องคลอด แนะนำให้ดึงผ้าซับเลือดออกหลังการตรวจไม่เกิน 1 วัน สังเกตเลือดออกทางช่องคลอด ภายหลังการตัดเนื้อออกตรวจอาจจะมีเลือดออกมาเล็กน้อยได้ประมาณ 1 – 3 วัน

ถ้ามีเลือดออกมากผิดปกติให้ไปพบแพทย์ทันทีเพื่อตรวจหาสาเหตุ และทำการห้ามเลือด ควรงดการมีเพศสัมพันธ์ประมาณ 2 สัปดาห์เพื่อป้องกันการตกเลือด และการติดเชื้อ ไม่ควรสวนล้างหรือใส่ผ้าอนามัยชนิดสอดในช่องคลอดในช่วง 7 วันแรกหลังการตรวจ และไปตามนัดเพื่อฟังผลการตรวจชิ้นเนื้อเพื่อวางแผนการรักษาต่อไป(เฉพาะรายที่แพทย์มีการส่งตรวจชิ้นเนื้อไปตรวจเพิ่มเติม)

ถ้าตรวจพบเซลล์ผิดปกติ ?

สงสัยรอยโรคระยะก่อนเป็นมะเร็งปากมดลูก ในขณะที่ทำการส่องกล้อง Colposcopy แพทย์อาจตัดชิ้นเนื้อบริเวณปากมดลูกที่ผิดปกติเพื่อส่งตรวจทางพยาธิวิทยา เป็นการยืนยันการวินิจฉัยโรค โดยผลของชิ้นเนื้อที่ตัดออกไปจะทราบผลประมาณ 1-2 สัปดาห์

แต่อย่างไรก็ตาม หากพบรอยโรคผิดปกติระหว่างการส่องกล้อง แพทย์อาจให้การรักษาไปในคราวเดียวกัน โดยการจี้ไฟฟ้า หรือตัดปากมดลูกด้วยห้วงลวดไฟฟ้าเป็นการรักษาครบวงจรในครั้งเดียวก็ได้ หลังจากนั้นแพทย์จะมีการนัดตรวจมะเร็งปากมดลูกตามระยะเวลาที่เหมาะสม

****ผลตรวจมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ **Atypical Squamous Cells (ASC)มี 2 ชนิด คือ ASC-USและ ASC-H**

ASC-US : หมายถึง เซลล์แตกต่างจากเซลล์ปกติไปบ้าง แต่ระดับการเสื่อมสภาพนั้นยังไม่รุนแรง

ASC-H : หมายถึง มีการเปลี่ยนแปลงของเซลล์แต่ยังไม่สามารถระบุความรุนแรงได้ชัดเจน

การดูแลรักษากรณี ผลเซลล์ผิดปกติ ชนิด ASC-US

แนะนำให้ดูแลได้โดยการตรวจติดตามอย่างเดีวก่อน ซึ่งมี 3 วิธีคือ

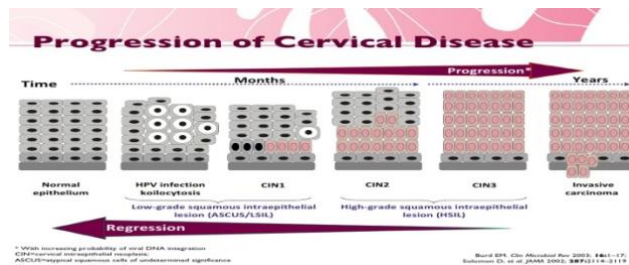
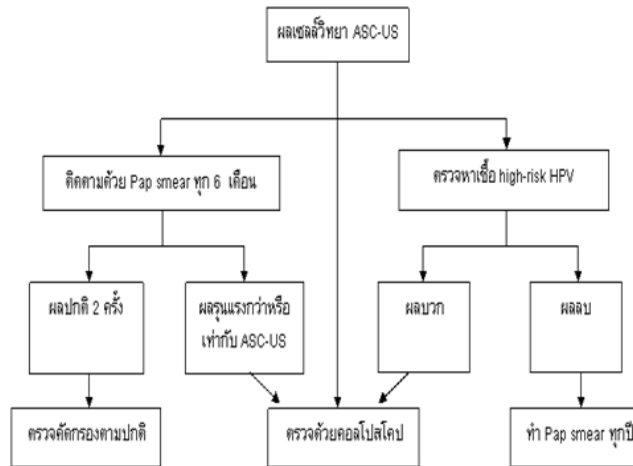
1. การตรวจเซลล์วิทยา ทุก 6 เดือน ถ้าปกติ 2 ครั้ง ให้มาตรวจคัดกรองกำหนดการตามปกติได้ ถ้าผลผิดปกติตั้งแต่ ASC-US ขึ้นไปให้ตรวจด้วยการส่องกล้องคอลโปสโกปีซ้ำ

2. การตรวจด้วยคอลโปสโกปีคือ การตรวจเนื้อเยื่อผิวของปากมดลูก ช่องคลอด ปากช่องคลอด และทวารหนัก ด้วยกล้องขยายส่องสว่าง เพื่อตรวจหาความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งอาจจะทำร่วมกับการตรวจ คือ การตัดเนื้อเยื่อเป้าหมายออกตรวจ จากบริเวณที่ตรวจพบว่ามี ความผิดปกติรุนแรง

3. การตรวจทางเซลล์วิทยาร่วมกับการตรวจหาเชื้อ HPV (co-testing) ที่ 1 ปี ถ้าผลปกติทั้งคู่แนะนำให้ตรวจคัดกรองซ้ำที่ 3 ปี ถ้าผลปกติทั้งหมดอีก แนะนำให้ตรวจคัดกรองตามกำหนดการปกติได้ ถ้าผลผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง แนะนำให้ตรวจด้วยคอลโปสโกปีต่อไป

การดูแลรักษากรณี ผลเซลล์ผิดปกติ ชนิด ASC-H

ควรทำการตรวจด้วยการส่องกล้อง คอลโปสโกปี คือ การตรวจเนื้อเยื่อผิวของปากมดลูก ช่องคลอด ช่องคลอด และทวารหนัก ด้วยกล้องขยายส่องสว่าง เพื่อตรวจหาความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับมะเร็ง

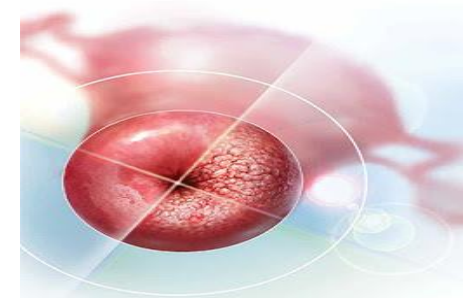

เอกสารอ้างอิง: แนวทางการตรวจคัดกรอง วินิจฉัยและรักษา โรคมะเร็งปากมดลูก ปียี่พันเก้า
 มุคานนท์ อากม ชัยวีระวัฒนะ วิรุฒ อัมสารายุ: พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัท ไซติการพิมพ์จำกัด :
 กรุงเทพฯ 2561

คำแนะนำ

เมื่อผลการตรวจมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ ชนิด

ASC-US และ ASC-H

งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

โทร 054 335 262 ต่อ 220, 203

